

دانشگاه صنعتی شریف

دانشکده مهندسی کامپیوتر

پروژه درس مبانی برنامه‌سازی پایتون

گروه ۷ - پاییز ۱۴۰۳

عنوان پروژه: سامانه آموزشی (LMS)

استاد: علی ابریشمی

طراحان پروژه:

مانی ابراهیمی
نیما پشبادی
محمدامین حیدری
سید امیرمحمد جزایری

تاریخ تحویل: ۱۱ بهمن ۱۴۰۳

فهرست مطالب

۳	۱ معرفی پروژه
۳	۱.۱ شرح پروژه
۳	۱.۲ انتظارات و اهداف
۳	۱.۳ قوانین مربوط به پروژه
۴	۲ بخش اجباری (۲۰۰۰ نمره)
۴	۲.۱ پیاده‌سازی ساختارهای داده‌ای برای مدل‌ها با استفاده از لغت‌نامه (۲۰۰ نمره)
۴	۲.۱.۱ مدل دانشجو (Student)
۴	۲.۱.۲ مدل استاد (Professor)
۴	۲.۱.۳ مدل درس (Course)
۴	۲.۱.۴ شکل نهایی کد شما
۵	۲.۲ ایجاد فرآیند ثبت‌نام و ورود (۲۰۰ نمره)
۵	۲.۳ پیاده‌سازی فرآیند ایجاد کلاس و ثبت‌نام دانشجو (۲۰۰ نمره)
۵	۲.۴ پیاده‌سازی امکان تعیین بارم‌بندی درس توسط استاد (۱۵۰ نمره)
۶	۲.۵ پیاده‌سازی امکان ثبت نمره دانشجو (۱۵۰ نمره)
۶	۲.۶ ذخیره‌ی اطلاعات کاربران (دانشجویان و اساتید) و کلاس‌ها روی فایل (۳۰۰ نمره)
۶	۲.۷ ساخت شیت لیست کلاسی با Pandas (۲۵۰ نمره)
۶	۲.۸ استخراج شیت کلاسی با فرمت CSV و XLSX (۲۰۰ نمره)
۶	۲.۹ محاسبه نمره و اعمال نمودار روی نمره (۱۵۰ نمره)
۶	۲.۱۰ رسم نمودار پیشرفت دانشجو (۲۰۰ نمره)
۷	۳ بخش اختیاری (۱۰۰۰ نمره)
۷	۳.۱ استفاده از رویکرد شی‌گرا (۱۵۰ نمره)
۷	۳.۱.۱ ساختار کلاس Student
۷	۳.۱.۲ ساختار کلاس Professor
۷	۳.۱.۳ ساختار کلاس Course
۸	۳.۲ پیاده‌سازی امکان عدم نیاز به ورود مجدد پس از ورود دوباره به برنامه (۱۰۰ نمره)
۸	۳.۳ ایجاد تست (Unit Test) (۵۰ نمره)
۸	۳.۴ استفاده از Git (۲۰۰ نمره)
۹	۳.۵ ایجاد رابط کاربری گرافیکی (۴۰۰ نمره)
۹	۳.۵.۱ ویژگی‌ها پنجره‌های اصلی
۹	۳.۶ انتشار روی GitHub (۱۰۰ نمره)
۱۱	۴ ضمیمه: پیشنهادهای ما

معرفی پروژه

۱.۱ شرح پروژه

در این پروژه قرار است شما یک LMS یا سامانه مدیریت یادگیری بسازید، یعنی سامانه‌ای مشابه با CW شریف یا Courses امیرکبیر که خوب است بدانید برپایه Moodle^۱ ساخته شده‌اند. در این راستا، شما با رویکرد شی‌گرا مدل‌های سامانه را تعریف خواهید کرد و با ایجاد ارتباط منطقی میان آن‌ها یک سامانه‌ی قابل اجرا خواهید داشت. همچنین در بخش‌هایی از این پروژه از شما خواسته خواهد شد تا با استفاده از Pandas و Numpy داده‌های کلاسی را پردازش کرده و یک خروجی خوانا برای کاربران سامانه ایجاد کنید.

۱.۲ انتظارات و اهداف

انتظار می‌رود در انتهای این پروژه:

- رویکرد شی‌گرا را به خوبی آموخته و بتوانید با آن یک پروژه‌ی قابل اجرا بسازید.
 - بتوانید با استفاده از Pandas و Numpy داده‌ها را پردازش کرده و یک خروجی خوانا برای کاربران سامانه ایجاد کنید.
 - تا حد بسیار مبتدی با مفاهیم ذخیره‌سازی داده‌ها و پردازش آن‌ها آشنا شوید.
- و همچنین در صورت انجام بخش اختیاری هم از شما انتظار می‌رود:
- بتوانید با Git تغییرات یک پروژه را مدیریت کنید.
 - با گیت‌هاب آشنا شوید و بتوانید با آن یک پروژه را مدیریت کنید.
 - با مفهوم GUI آشنا شوید و بتوانید با استفاده از Tkinter یا PyQt یک پنجره‌ی GUI بسازید.
 - با اهمیت آزمایش آشنا شده و بتوانید برای یک پروژه Unit Test بنویسید.

۱.۳ قوانین مربوط به پروژه

- در این پروژه شما مجاز به استفاده از مدل‌های بزرگ زبانی^۲ مانند ChatGPT یا Claude هستید؛ به شرط اینکه هر دو عضو گروه تسلط کامل بر کد پروژه داشته باشند و بتوانند حین تحویل آن را به خوبی توضیح دهند.
- مستند پروژه را یک بار تا انتها بخوانید، تعدادی از موارد امتیازی را (در صورتی که تمایل به انجام آن‌ها دارید) می‌بایست از همان ابتدای شروع پروژه انجام دهید و در نظر داشته باشید.
- تمام فایل‌های پروژه‌تان را در یک فایل فشرده با فرمت zip، روی کونرا بارگذاری کنید.
- نام فایلی که بارگذاری می‌شود باید به فرمت {STDID2}_{STDID1}_FOP_PROJ باشد که STDID1 شماره دانشجویی عضو اول گروه و STDID2 شماره دانشجویی عضو دوم گروه است. برای مثال اگر یک گروه داشته باشیم که شماره دانشجویی اعضایش 403108123 و 403108987 باشد، باید فایلی به نام FOP_PROJ_403108123_403108987 آپلود کنند.
- آپلود هرگونه فایل با نامگذاری خارج از این چارچوب موجب کسر نمره خواهد شد.
- هر دو عضو گروه می‌بایست فایل مربوطه را بارگذاری نمایند. مسئولیت عدم بارگذاری یا بارگذاری فایل‌های متفاوت توسط اعضای یک گروه متوجه خود ایشان است.
- از آنجا که تحویل پروژه اجباری است، مطمئن شوید هر دو عضو گروه کاملاً بر پروژه مسلط باشند. همچنین هر دو عضو موظف به فعالیت هستند و در صورتی که یکی از اعضا فعالیت نکند، تمامی اعضا به عنوان یک گروه دچار کسر نمره خواهد شد.
- پروژه تاخیر نخواهد داشت و زمان پایان اعلام شده، نهایی (هارد ددلاین) خواهد بود.
- اطمینان حاصل شده است که پروژه‌ی شما با تمامی مطالبی که در کلاس آموخته‌اید قابل انجام باشد. پس پیش از انجام پروژه، همه‌ی مطالبی که در کلاس آموخته‌اید را به خوبی مرور بفرمایید.

^۱<https://moodle.org/>
LLM^۲

بخش اجباری (۲۰۰۰ نمره)

توجه!

جمع نمرات این بخش ۲۰۰۰ نمره است که معادل ۲ نمره از کل درس می‌باشد. انجام موارد ذکر شده در این بخش اجباری است.

۲.۱ پیاده‌سازی ساختارهای داده‌ای برای مدل‌ها با استفاده از لغت‌نامه (۲۰۰ نمره)

در این بخش شما موظفید تا ساختارهای داده‌ای مورد نیاز برای مدل‌ها را با استفاده از لغت‌نامه^۱ پیاده‌سازی کنید. این بخش را دقیقاً می‌توانید مانند سوال چهارم تمرین ۳ یا سوال آخر تمرین ۴ پیاده کنید؛ به این صورت که مشخصات هر مدل را به صورت یک کلید^۲ قرار داده و مقداردهی آن را از طریق مقدار^۳ انجام دهید. همچنین می‌توانید به منظور ذخیره‌سازی تمام این لغت‌نامه‌ها از یک لیست^۴ استفاده کنید.

۲.۱.۱ مدل دانشجو (Student)

مشخصات یک مدل دانشجو به شکل زیر است:

کلید	نوع داده
id	int
name	str
email	str
password	str
phone	str

۲.۱.۲ مدل استاد (Professor)

مشخصات یک مدل استاد به شکل زیر است:

کلید	نوع داده
id	int
name	str
email	str
password	str
phone	str

۲.۱.۳ مدل درس (Course)

مدل هر درس به صورت زیر خواهد بود:

۲.۱.۴ شکل نهایی کد شما

بخشی از کدتان که در آن داده‌ساختارها را ذخیره کرده‌اید، به شکل زیر خواهد بود:

dictionary^۱
key^۲
value^۳
list^۴

نوع داده	کلید
int	id
str	name
str	description
int	professor
list[int]	students

```
Code

STUDENTS = []
TEACHERS = []
COURSES = []
```

۲.۲ ♦ ایجاد فرآیند ثبت نام و ورود (۲۰۰ نمره)

شما باید در ابتدا فرآیند ثبت نام و ورود کاربران (هم دانشجو هم استاد) را اضافه نمایید. کاربر ابتدا وارد بخش ثبت نام شده و نقش خود (استاد یا دانشجو) را به همراه اطلاعات کاربری اش ذخیره می کند. توجه کنید که شماره دانشجویی یا کد استاد باید حتماً یکتا باشند. همچنین کد هیچ استادی با شماره دانشجویی هیچ دانشجویی برابر نباشد. پیشنهاد می شود دو سیستم متفاوت برای کد معتبر استاد و شماره معتبر دانشجویی در نظر بگیرید (مثلاً تمام اساتید کد ۴ رقمی داشته باشند و تمام دانشجویان کد ۹ رقمی). در نهایت نیز باید برنامه بخشی داشته باشد که کاربر با وارد کردن شناسه کاربری (کد استاد یا شماره دانشجویی) همراه با رمز عبور خود وارد سامانه شود.

۲.۳ ♦ پیاده سازی فرآیند ایجاد کلاس و ثبت نام دانشجو (۲۰۰ نمره)

پیاده سازی فرآیند ایجاد کلاس و ثبت نام دانشجو در این بخش از سیستم، شما وظیفه دارید که کلاس ها را ایجاد و مدیریت کنید. هر کلاس درس اطلاعاتی مانند نام کلاس، مدرس، ظرفیت، و زمان شروع را ذخیره می کند و به سایر ماژول های سیستم مانند ماژول ثبت نام دانشجویان و مدیریت محتوا متصل می شود. همچنین هر دانشجو می تواند با اضافه کردن آیدی کلاس، به آن اضافه شود.

ویژگی ها

۱. ایجاد کلاس روم جدید:

- ایجاد آیدی منحصر به فرد برای کلاس
- تعریف نام کلاس.
- اختصاص مدرس.
- تعیین ظرفیت کلاس.
- تنظیم زمان های کلاس.

۲. ویرایش اطلاعات کلاس درس:

- امکان تغییر نام، مدرس، ظرفیت، یا زمان های کلاس.

۳. حذف کلاس درس:

- حذف کلاس درس از سیستم، با بررسی وابستگی ها (مانند دانشجویان ثبت نام شده).

۴. نمایش لیست کلاس درس ها:

- بازبینی و نمایش همه کلاس درس ها برای مدیریت بهتر.

۲.۴ ♦ پیاده سازی امکان تعیین بارم بندی درس توسط استاد (۱۵۰ نمره)

شما باید بتوانید شرایطی را مهیا کنید که در آن استاد بتواند بارم بندی درس که شامل ریزنمرات درس به صورت یک نمره مشخص از یک تا بیست و بخشی از درس که نمره به آن تعلق می گیرد را تعیین کند. همچنین این اطلاعات باید توسط دانشجو قابل مشاهده باشد. شایان ذکر است که استاد در زمان های دیگر به غیر از زمانی که بارم بندی اولیه را تنظیم می کند نیز می تواند بارم بندی را تغییر دهد. نکته: جمع نمرات باید ۲۰ باشد.

۲.۵ ♦ پیاده‌سازی امکان ثبت نمره دانشجو (نمره ۱۵۰)

در این قسمت استاد باید توانایی ثبت درس را برای دانشجو داشته باشد. همچنین استاد باید توانایی پنهان کردن و نمایش دادن نمره را نیز هم داشته باشد. شایان ذکر است که استاد می‌تواند نمره دانشجو را عوض کند. به همین زمانی که استاد قابلیت دیدن را برای دانشجو انتخاب کرده است، دانشجو باید توانایی دیدن نمره را داشته باشد.

۲.۶ ♦ ذخیره‌ی اطلاعات کاربران (دانشجویان و اساتید) و کلاس‌ها روی فایل (نمره ۳۰۰)

استاد باید بتواند به طور مشخص اطلاعات مربوط به دانشجویان را ذخیره کند. در این بخش این قابلیت را دانشجویان نخواهند داشت (دانشجویان می‌توانند اطلاعات مربوط به درس مشخص و استاد همان درس را ذخیره کنند، اما دسترسی به لیست دانشجویان دیگر نخواهند داشت). همچنین استاد توانایی ذخیره کردن تمامی اطلاعات کلاس‌ها را نیز باید داشته باشد و آن‌ها را بر روی یک فایل ذخیره کند. ذخیره آن روی فایل به این معناست که پس از خروج از برنامه، اطلاعات نباید پاک شوند و در ابتدا از روی فایل خوانده شوند. توجه شود که نمرات دانشجویان هر درس نیز باید روی فایل ذخیره شود تا مراحل بعدی ممکن شوند.

۲.۷ ♦ ساخت شیت لیست کلاسی با Pandas (نمره ۲۵۰)

می‌دانیم که هر دانشجو برای هر درس ۴ نمره دارد کوییز اول میانترم کوییز دوم و پایانترم. برای هر کلاس استاد باید با استفاده از دیتا فریم pandas یک لیست کلاسی تهیه کند که نام هر فرد به اضافه نمرات او و نمره پایانی او ثبت شود. در صورت نبود یک نمره جای آن صفر قرار می‌گیرد.

۲.۸ ♦ استخراج شیت کلاسی با فرمت CSV و XLSX (نمره ۲۰۰)

هر استاد باید بتواند لیست کلاسی هر درس خود را به فرمت xlsx و یا csv استخراج کند. اینکار با کتابخانه‌های پایتون امکان‌پذیر است.

۲.۹ ♦ محاسبه نمره و اعمال نمودار روی نمره (نمره ۱۵۰)

هر استاد با دسترسی به فایل کلاسی درس خود دارد میانگین درس خود را رویت کند. همچنین چنانچه این میانگین کمتر از عدد مرسوم ۱۶ بود باید بتواند با استفاده از یک شیفت یونیفرم میانگین را به ۱۶ برساند و نمرات همه به مقدار یکسان اضافه شود.

۲.۱۰ ♦ رسم نمودار پیشرفت دانشجو (نمره ۲۰۰)

هر استاد باید بتواند با در اختیار داشتن نام دانش‌آموز و کلاسی که دانشجو دارد نمرات او در طول ترم را در یک نمودار ببیند. برای رسم نمودار از کتابخانه matplotlib و یا seaborn استفاده کنید. نمودار باید به صورت خطی باشد و نمرات باید به ترتیب زمانی رسم شوند.

بخش اختیاری (۱۰۰۰ نمره)

توجه!

جمع نمرات این بخش ۱۰۰۰ نمره است که معادل ۱ نمره از کل درس می‌باشد. انجام موارد ذکر شده در این بخش اجباری نیست اما نمره‌ی امتیازی بر روی کل درس دارد.

۳.۱ استفاده از رویکرد شی‌گرا (۱۵۰ نمره)

در این بخش شما باید مدل‌هایتان را به جای استفاده از لغت‌نامه، با استفاده از رویکرد شی‌گرا ایجاد کنید. سه کلاس `Professor`، `Student` و `Course` را ایجاد کرده و توابع مورد نیاز برای این کلاس‌ها را پیاده‌سازی کنید.

۳.۱.۱ ساختار کلاس `Student`

ساختار کد شما برای کلاس `Student` می‌تواند به شکل زیر باشد:

```
class Student:
    def __init__(self, id, name, email, password, phone):
        # TODO: Implement the Student class
        pass

    # TODO: Implement the other methods
```

۳.۱.۲ ساختار کلاس `Professor`

ساختار کد شما برای کلاس `Professor` می‌تواند به شکل زیر باشد:

```
class Professor:
    def __init__(self, id, name, email, password, phone):
        # TODO: Implement the Professor class
        pass

    # TODO: Implement the other methods
```

۳.۱.۳ ساختار کلاس `Course`

ساختار کد شما برای کلاس `Course` می‌تواند به شکل زیر باشد:

```
Code

class Course:
    def __init__(self, id, name, description, professor):
        # TODO: Implement the Course class
        pass

    # TODO: Implement the other methods
```

توجه شود که در صورت پیاده‌سازی صحیح کلاس‌ها با ساختار شی‌گرا، نیازی به پیاده‌سازی آن‌ها با لغت‌نامه نیست و نمره‌ی آن بخش نیز به صورت کامل به شما تعلق خواهد گرفت.

۳.۲ پیاده‌سازی امکان عدم نیاز به ورود مجدد پس از ورود دوباره به برنامه (۱۰۰ نمره)

هرکاربر (اعم از استاد و دانشجو) باید بتواند پس از ورود در صورتی که بخواهد، گزینه‌ای را فعال کند تا دفعه‌ی بعدی که وارد برنامه شد نیاز به ورود نداشته باشد. همچنین توجه شود که این گزینه با خروج کاربر از حساب خودش، غیرفعال خواهد شد و کاربر باید دفعه‌ی بعد حتماً اطلاعات کاربری خود را مجدداً وارد کند.

۳.۳ ایجاد تست (Unit Test) (۵۰ نمره)

برای این بخش، شما باید تعداد تست واحد^۱ مناسب برای چند تابع پیاده کنید. برای یادگیری بیشتر در مورد تست‌های واحد به ضمیمه ۲ مراجعه کنید. همچنین شما باید از ماژول `unittest` استفاده کنید. برای کسب نمره‌ی کامل این بخش، شما باید برای حداقل ۳ تابع از توابع کدتان تست واحد بنویسید.

۳.۴ استفاده از Git (۲۰۰ نمره)

برای این بخش، شما از ابتدا باید برای پروژه‌تان یک مخزن^۲ Git ایجاد نمایید. برای این کار ابتدا وارد پوشه‌ای می‌شوید که در آن بناس‌ت پروژه را ذخیره کنید و سپس دستور زیر را در ترمینال یا CMD یا PowerShell اجرا کنید:

```
Terminal

C:/Users/username/Desktop/project> git init
```

سپس هر بار تغییری در کد می‌دهید می‌توانید به صورت زیر از تغییراتتان ذخیره کنید:

```
Terminal

C:/Users/username/Desktop/project> git add .
C:/Users/username/Desktop/project> git commit -m "commit message"
```

که در آن `message commit` یک متن است که شما می‌توانید برای توضیح تغییراتتان استفاده کنید. برای مطالعه‌ی بیشتر در مورد Git به ضمیمه ۲ مراجعه کنید. همچنین برای کسب نمره کامل از این بخش، مخزن Git شما باید دارای حداقل ۵ تغییر^۳ باشد. می‌توانید برای دیدن سوابق تغییراتتان از دستور زیر استفاده کنید:

Unit Test^۱
Repository^۲
Commit^۳


```
Terminal
C:/Users/username/Desktop/project> git log
```

۳.۵ ♦ ایجاد رابط کاربری گرافیکی (نمره ۴۰۰)

در ابتدا کاربر باید انتخاب کند که می‌خواهد به عنوان دانشجو یا به عنوان استاد وارد پتل شود. سپس با انتخاب هر کدام پنجره متفاوتی برای او باز می‌شود.

۳.۵.۱ ■ ویژگی‌ها پنجره‌های اصلی

۱. پنجره دانشجو:

- لیست کلاس‌های ثبت‌نام شده
- امکان اضافه کردن یک کلاس جدید با وارد کردن آیدی آن کلاس
- مشاهده جزئیات کلاس (مثل نام استاد، ظرفیت، زمان برگزاری)

۲. پنجره استاد:

- ایجاد کلاس
- ویرایش اطلاعات کلاس
- حذف کلاس
- نمایش لیست کلاس‌های ایجاد شده توسط استاد

۳.۶ ♦ انتشار روی GitHub (نمره ۱۰۰)

در این بخش، شما وظیفه دارید که پروژه خود را بر روی اکانت گیت‌هاب خود منتشر کنید. برای اینکار، ابتدا نیاز است به وبسایت GitHub بروید و در آنجا اکانت خود را بسازید. پس از ساختن اکانت، وارد آن شوید و مراحل زیر را انجام دهید:

۱. ساختن مخزن

- (آ) روی دکمه New Repository کلیک کنید.
- (ب) نامی برای مخزن انتخاب کنید.
- (ج) مخزن را عمومی یا خصوصی تنظیم کنید.
- (د) روی Create Repository کلیک کنید.

۲. اتصال مخزن محلی به GitHub:

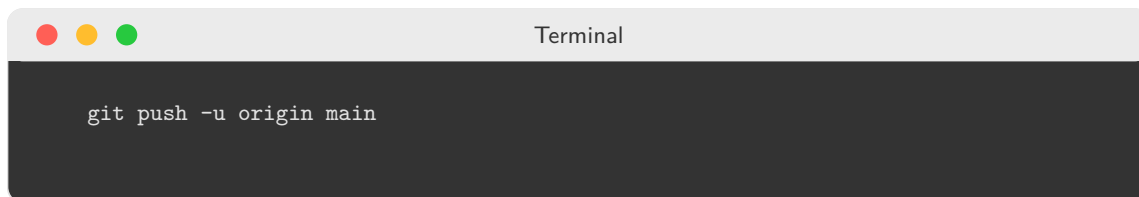
برای اتصال مخزن Git محلی به مخزن ایجادشده در GitHub، دستور زیر را اجرا کنید:

```
Terminal
git remote add origin https://github.com/username/repository.git
```

که `repository` نام مخزن گیت‌هاب شما و `username` نام کاربری شما در گیت‌هاب است.

۳. ارسال تغییرات به GitHub:

برای ارسال تغییرات ثبت‌شده به GitHub، دستورات زیر را اجرا کنید


```
git push -u origin main
```

۴. کلون کردن مخزن از GitHub:

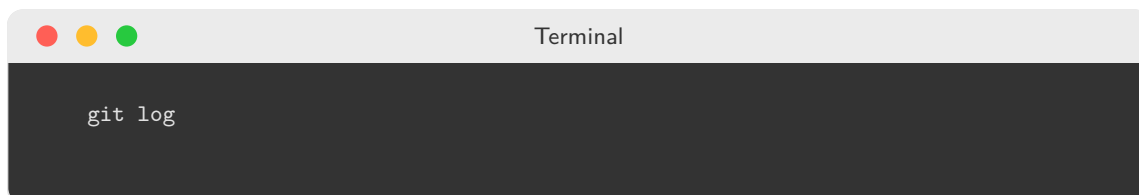
برای دریافت یک مخزن موجود از GitHub روی سیستم خود، دستور زیر را اجرا کنید:


```
git clone https://github.com/username/repository.git
```

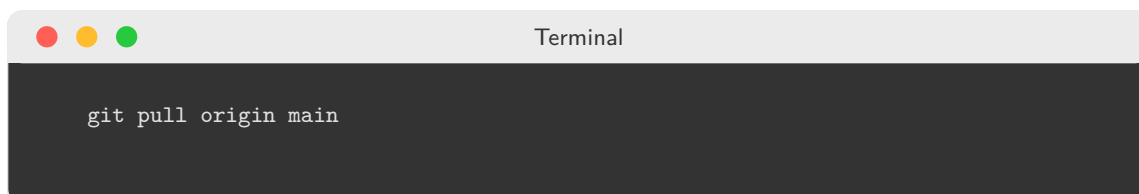
۵. مدیریت تغییرات در GitHub:

برای مشاهده سوابق تغییرات، دستور زیر را اجرا کنید:


```
git log
```

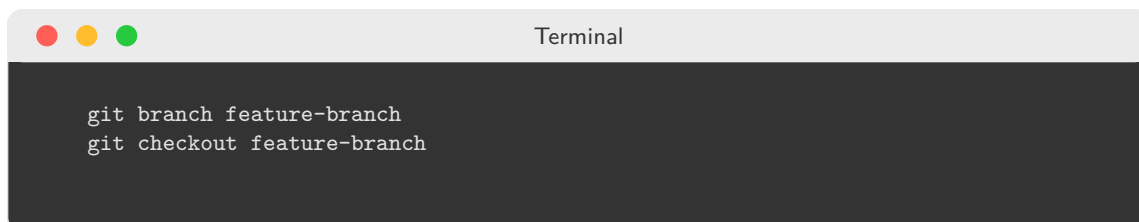
۶. برای همگام‌سازی تغییرات جدید از مخزن GitHub، از دستور زیر استفاده کنید::


```
git pull origin main
```

۷. ایجاد شاخه جدید برای ویژگی‌ها:

برای توسعه ویژگی‌های جدید بدون تأثیر بر شاخه اصلی:


```
git branch feature-branch  
git checkout feature-branch
```

ضمیمه: پیشنهادهای ما